

Föräldraskap i rampljuset

Året är 2024, och Sverige står stolt som ett av de mest jämlika länderna i EU med ett imponerande jämställdhetsindex på över 80 poäng. Men hur långt sträcker sig denna framgång? Täcker dessa jämställdhetsidealen verkligen in alla hörn av vårt samhälle? Även de digitala plattformar där influencers är verksamma och formar trender, värderingar och ideal? Det är frågan vi ställer oss i det extremt digitala samhälle vi lever i idag.

Influencerkulturen har länge varit en stor och aktuell fråga inom vår tid, inte minst så är deras påverkan på samhället en het fråga som gång på gång tas upp inom olika rum. Vår egen klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari har vid tillfälle sagt att influencers kan kopplas samman med överkonsumtion, vilket i sin tur påverkar unga och deras psykiska hälsa, det är alltså ett vida känt fenomen att denna grupp har en stor påverkan på oss som lever i samhället.

Trots att många olika granskningar över influencers har gjorts genom åren, finns det en grupp som vi lokaliserat som ofta verkar trilla mellan stolarna, dessa kallar vi för mom- och dadfluencers. Dessa nya benämningar innefattar influencers som byggt upp sitt varumärke med sitt föräldraskap centralt och närvarande på sina digitala plattformar. Med avstamp i att influencers påverkar, har vi gjort en semiotisk innehållsanalys av fyra mom- och dadfluencers som använder sina sociala plattformar för att dokumentera sina familjeliv.

Denna granskning valde vi att genomföra på den digitala plattformen Youtube och resultatet är fascinerande. Vid en första anblick tycks deras innehåll genomsyras av en modern och jämlik föräldraroll, men vid en djupare granskning framträder subtila mönster som blottlägger ojämsliddhetens grepp inom den digitala världen.

Under ytan av välplanerade bilder och inspirerande budskap kan man se handlingar som speglar traditionella könsroller. Momfluencers porträtteras ofta i miljöer som köket, där de lagar mat eller serverar familjemåltider, medan dadfluencers tenderar att visa upp sig i mer lekfulla och äventyrliga sammanhang.

I en tid där jämställdhet är ett centralt värde i det svenska samhället borde vi rimligen förvänta oss att influencers på digitala plattformar, som är en arena för att forma och sprida nya normer, också speglar detta ideal.

Ändå ser vi hur subtila, återkommande handlingar i influencers innehåll fortsätter att förstärka stereotypiska föreställningar om könsroller. Kvinnor framställs ofta som de som hör hemma i hemmet, ansvariga för hushåll och omsorg, medan män får rollen som den "roliga" föräldern.

Det känns fel att skuldbelägga enskilda mom-och dadfluencers för hur de väljer att porträttera sina liv, inte minst då de ofta väljer att agera inom ramarna för de normer och förväntningar som redan finns i vårt samhälle. Kanske är det så att problemet är större än individen och ligger i de strukturer som gör att dessa könsroller gång på gång reproduceras och normaliseras?

Men bör vi inte prata mer öppet om dessa mönster och ifrågasätta de normer som styr innehållet på sociala plattformar, för att bidra till en förändring? Mom- och dadfluencers har en möjlighet att vara medvetna aktörer i detta arbete. Genom att aktivt reflektera över hur de framställer sina roller som föräldrar och aktivt utmana stereotypiska föreställningar, kan de spela en avgörande roll i att skapa en mer inkluderande och jämställd digital miljö. Att våga ställa krav på innehållet de skapar och delar är mer

jämställt är en viktig början – ett steg som kan bidra till att omdefiniera hur vi ser på föräldraskap och könsroller i dagens samhälle.

Denna text lyfter fram hur mom- och dadfluencers, trots att de framstår som moderna och jämlika, ofta faktiskt återskapar traditionella könsroller i sina digitala framställningar. Genom återkommande mönster speglas stereotypa föreställningar om föräldraskap, vilket även påverkar hur vi ser på kön och familjeroller. För att skapa en mer jämställd digital miljö behövs ett medvetet arbete både från influencers och deras följare. Genom att vi talar mer öppet om det och uppmärksammar problematiken kan rådande normer utmanas av influencers, vidare bidra till att omdefiniera könsnormerna inom föräldraskap och inspirera till en mer inkluderande framtid.